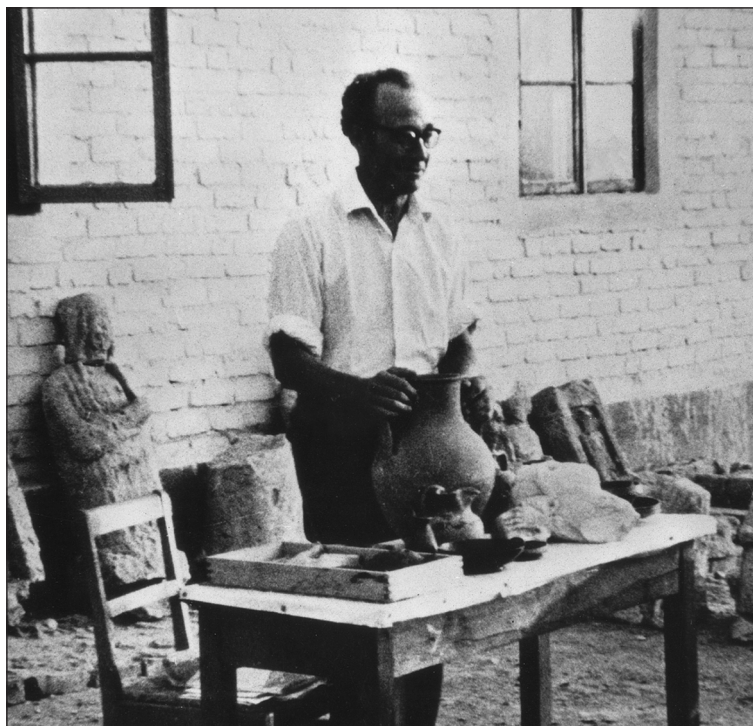

ДО 100-річчя ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ ІВАНОВИЧА СОКОЛЬСЬКОГО

Цього року виповнилося 100 років від дня народження видатного археолога-антикознавця, доктора історичних наук, автора понад 80 наукових праць з актуальних питань археології, історії та культури античних держав Північного Причорномор'я (у т.ч. 3-х монографій), колишнього завідувача сектором античної археології Інституту археології АН СРСР — Миколи Івановича Сокольського.

М.І. Сокольський народився 21 квітня 1916 р. у с. Переділ Мединського р-ну Калузької обл. Російської Федерації. У 1941 р. закінчив із відзнакою історичний факультет Московського інституту філософії, літератури та історії і був направлений на роботу до Пермського державного університету. У роки війни М.І. Сокольський був командиром чоти в складі Першого Українського фронту.

У 1945—1954 рр. він викладав у Військовому інституті іноземних мов, але свій вільний час повністю віддавав заняттям археологією. Без відриву від викладацької діяльності М.І. Со-

кольський написав кандидатську дисертацію «Военное дело Боспора», яку успішно захистив у 1954 р. Того ж року він почав працювати в Інституті археології (тоді — ПМК) АН СРСР. З цією науковою установою вчений пов'язав решту свого життя, пройшовши шлях від молодшого наукового співробітника до завідувача сектором.

У 1970 р. він блискуче захистив докторську дисертацію, присвячену деревообробному ремеслу в античних державах Північного Причорномор'я. Вагомим внеском у науку стали статі М.І. Сокольського про історичну роль північнопричорноморських античних держав і про взаємовідносини цих держав із варварським світом Надчорномор'я. Широке узагальнення, постановка та вирішення історичних проблем ґрунтувалися у нього на ретельному дослідженні речового матеріалу, використанні його як історичного джерела. Це помітно зі статей та доповідей ученого на представницьких наукових форумах у Москві, Ленінграді, Ерфурті, Пловдиві, Парижі та Будапешті.

© С.Б. БУЙСЬКИХ, 2016

Особливої уваги заслуговують три монографії М.І. Сокольського, що стали результатом ретельної багаторічної праці. «Античные деревянные саркофаги Северного Причерноморья» (1969 р.), «Деревообрабатывающее ремесло в античных государствах Северного Причерноморья» (1971 р.) і «Таманский толос и резиденция Хрисалиска» (1976 р.) увійшли до золотого фонду світового антикознавства.

Блискуче володіючи методикою польових розкопок, М.І. Сокольський був досвідченим польовиком і прекрасним організатором великих експедиційних робіт. В історію великих археологічних відкриттів 60—70 рр. ХХ ст. увійшли роботи, очолюваної ним Таманської експедиції, у ході яких були одержані нові важливі матеріали з історії античного міста Кепи, знайдена та досліджена низка укріплень, що входили до єдиної системи оборони Азіатського Боспору, був розкопаний і ретельно досліджений унікальний комплекс толосу — єдиний у Північному Причорномор'ї.

Попри завантаженість науковими обов'язками у вченого вистачало часу й енергії активно займатися популяризацією археологічних досліджень. Велику увагу він приділяв підготовці молодих наукових кадрів, вихованню наукової зміни.

Невтомний трудівник, ентузіаст і відданий археології дослідник М.І. Сокольський, звалений важким недугом, 19 серпня 1973 р. пішов із життя в розквіті творчих сил. Але завдяки своїм дослідженням він продовжує життя в науці, а його світлий образ живе в серцях колег, друзів та учнів.

Згадуючи М.І. Сокольського, не можна оминати світлим словом його дружину, відомого антикознавця Ніну Петрівну Сорокіну (1922—2002). Вона була його справжнім і надійним другом, вірною супутницею як у житті, так і у науці. Після відходу чоловіка Н.П. Сорокіна підготувала до друку його монографію про таманський толос і низку статей із його архіву з різних питань археології.

Вічна і нетлінна їм обом пам'ять!

С.Б. БУЙСЬКИХ